

Τακτικά δικαστήρια - Πορτογαλία

Η παρούσα ενότητα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση των τακτικών δικαστηρίων στην Πορτογαλία.

Οργάνωση των τακτικών δικαστηρίων

Πέραν του Συνταγματικού Δικαστηρίου που έχει ειδική αρμοδιότητα να αποφαινεται επί νομικών-συνταγματικών ζητημάτων, υπάρχουν στην Πορτογαλία οι ακόλουθες κατηγορίες δικαστηρίων:

- α) Το Ανώτατο Δικαστήριο και τα τακτικά πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια
- β) Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο και τα λοιπά διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια
- γ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Είναι επίσης δυνατή η σύσταση δικαστηρίων για την επίλυση ναυτιλιακών υποθέσεων, καθώς και διαιτητικών δικαστηρίων και ειρηνοδικείων.

Οι περιπτώσεις και οι διαδικασίες βάσει των οποίων τα προαναφερθέντα δικαστήρια μπορούν να συστήσουν, χωριστά ή από κοινού, δικαστήριο επίλυσης συγκρούσεων δικαιοδοσίας [*Tribunal dos Conflitos*] προβλέπονται στο νόμο.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί στρατιωτικών δικαστηρίων [*tribunais militares*], τα οποία μπορούν να συσταθούν σε περίοδο πολέμου, απαγορεύεται η σύσταση ειδικών δικαστηρίων.

Τακτικά δικαστήρια

Ανώτατο Δικαστήριο (Supremo Tribunal de Justiça)

Το Ανώτατο Δικαστήριο είναι το ιεραρχικά ανώτατο όργανο των τακτικών δικαστηρίων, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Περιλαμβάνει ειδικά τμήματα για την εξέταση αστικών, ποινικών και ασφαλιστικών/προνοιακών υποθέσεων.

Η έδρα του βρίσκεται στη Λισαβόνα και η αρμοδιότητά του εκτείνεται σε ολόκληρη την επικράτεια της Πορτογαλίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο συνεδριάζει υπό τη διεύθυνση προέδρου, σε ολομέλεια (στην οποία συμμετέχουν όλοι οι δικαστές των επιμέρους τμημάτων), σε ειδικευμένες ολομέλειες ή σε τμήματα.

Εξαιρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται από τον νόμο, το Ανώτατο Δικαστήριο κρίνει μόνον νομικά θέματα.

Εφετεία (Tribunais da Relação)

Τα εφετεία είναι κατά κανόνα δευτεροβάθμια δικαστήρια.

Επί του παρόντος λειτουργούν εφετεία στη Λισαβόνα, στο Πόρτο, στην Κοϊμπρα, στην Έβορα και στο Γκιμαράες. Λειτουργούν υπό τη διεύθυνση προέδρου, σε ολομέλεια ή σε τμήματα.

Τα εφετεία περιλαμβάνουν τμήματα που εκδικάζουν αστικές, ποινικές και ασφαλιστικές/προνοιακές υποθέσεις.

Πρωτοβάθμια δικαστήρια (Tribunais judiciais de 1ª instância)

Τα πρωτοδικεία (*tribunais de comarca*) είναι κατά κανόνα πρωτοβάθμια δικαστήρια.

Κατά κανόνα, η κατά τόπον αρμοδιότητα των πρωτοδικείων συμπίπτει με την περιφέρειά τους, υπάρχει όμως δυνατότητα επέκτασης της κατά τόπον αρμοδιότητας σε δύο ή περισσότερες περιφέρειες ή σε περιοχές που προβλέπονται ειδικά στο νόμο.

Τα πρωτοβάθμια δικαστήρια διαθέτουν γενική αρμοδιότητα για την εκδίκαση αστικών και ποινικών υποθέσεων και η δικαιοδοσία τους εκτείνεται σε όλες τις υποθέσεις που δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία άλλων δικαστηρίων.

Σε πρώτο βαθμό, ενδέχεται να υπάρχουν δικαστήρια ειδικής δικαιοδοσίας (που θα εκδικάζουν ειδικές υποθέσεις, σε συνάρτηση με το είδος της εφαρμοστέας διαδικασίας) και δικαστήρια με ειδική εξειδίκευση σε συγκεκριμένες υποθέσεις (ανεξάρτητα από την εφαρμοστέα διαδικασία).

Τα πρωτοβάθμια δικαστήρια μπορούν να συγκροτούνται σε έδρες (*juízos*) (με γενική, εξειδικευμένη ή ειδική αρμοδιότητα) ή σε τμήματα με ειδική αρμοδιότητα, όταν αυτό αιτιολογείται λόγω του όγκου ή της πολυπλοκότητας των υποθέσεων.

Σε κάθε δικαστήριο, έδρα ή τμήμα ασκεί καθήκοντα ένας ή περισσότεροι δικαστές.

Διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια (*Tribunais Administrativos e Fiscais*)

Τα διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια έχουν αρμοδιότητα να εκδικάζουν αγωγές και εφέσεις επί διαφορών σε διοικητικές και φορολογικές υποθέσεις.

Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (*Supremo Tribunal Administrativo*)

Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο είναι το ιεραρχικά ανώτατο όργανο των διοικητικών και φορολογικών δικαστηρίων, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Η έδρα του βρίσκεται στη Λισαβόνα και η αρμοδιότητά του εκτείνεται σε ολόκληρη την επικράτεια της Πορτογαλίας.

Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο περιλαμβάνει ένα τμήμα διοικητικών διαφορών και ένα τμήμα φορολογικών διαφορών. Βασική του αρμοδιότητα είναι η εκδίκαση προσφυγών κατά αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων.

Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο συνεδριάζει υπό τη διεύθυνση προέδρου, που επικουρείται από τρεις αντιπροέδρους.

Ανάλογα με την υπόθεση, το Δικαστήριο συνεδριάζει σε ολομέλεια, σε ολομέλεια τμήματος ή σε τμήμα. Μόνον σε ολομέλεια και σε ολομέλεια τμήματος εξετάζονται νομικά ζητήματα.

Διοικητικά Εφετεία (*Tribunais centrais administrativos*)

Κατά κανόνα, τα διοικητικά εφετεία είναι δευτεροβάθμια δικαστήρια. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν δύο διοικητικά εφετεία (του Βορρά και του Νότου).

Βασική τους αρμοδιότητα είναι να εκδικάζουν εφέσεις κατά αποφάσεων διοικητικών πρωτοδικείων [*tribunais de círculo*] και φορολογικών δικαστηρίων.

Κάθε διοικητικό εφετείο περιλαμβάνει ένα τμήμα διοικητικών διαφορών και ένα τμήμα φορολογικών διαφορών.

Τα διοικητικά εφετεία συνεδριάζουν υπό τη διεύθυνση προέδρου (προεδρεύων δικαστής), επικουρούμενου από τρεις αντιπροέδρους.

Τα διοικητικά εφετεία εξετάζουν πραγματικά περιστατικά και νομικά ζητήματα.

Διοικητικά Πρωτοδικεία (*Tribunais administrativos de círculo*) και φορολογικά δικαστήρια (*Tribunais tributários*)

Πρόκειται για πρωτοβάθμια δικαστήρια, κύρια αρμοδιότητα των οποίων είναι η εκδίκαση διαφορών επί διοικητικών και φορολογικών υποθέσεων. Μπορούν να λειτουργούν αυτόνομα, ως διοικητικό δικαστήριο και ως φορολογικό δικαστήριο ή από κοινού, ως διοικητικό και φορολογικό δικαστήριο [*tribunal administrativo e fiscal*].

Συνεδριάζουν υπό τη διεύθυνση προέδρου, που ορίζεται από το Ανώτατο Συμβούλιο Διοικητικών και Φορολογικών Δικαστηρίων [*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*] για πενταετή χρονική περίοδο.

Κατά κανόνα, είναι μονομελή, αλλά ο νόμος μπορεί να προβλέπει περιπτώσεις όπου η σύνθεση θα διαφέρει.

Ειρηνοδικεία [*Julgados de Paz*]

Τα ειρηνοδικεία είναι δικαστήρια «εξώδικης επίλυσης διαφορών», με δικό τους «modus operandi» και δική τους οργάνωση, με δική τους υπηρεσία διαμεσολάβησης και την αρμοδιότητα ακρόασης και εκδίκασης υποθέσεων που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία των τακτικών πρωτοδικείων.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται

να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/01/2014